Hukuk Bölümü 2010/306 E., 2011/63 K.

"İçtihat Metni"

Davacı : M. A.

Vekili : Av. C. B., Av. T. K., Av. M. O.

Davalı : Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.5

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 25.06.2004 tarihinden beri Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'de sürekli işçi statüsünde çalıştığını; Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğünün "Sınav Yönetmeliği Tatbikatı"nda belirtilen şartları haiz olan müvekkilinin, 17.06.2009 tarihinde yapılan 2009 yılı grup terfi sınavına girdiğini, "Bıçakçı Yardımcılığı" kadrosuna terfiye hak kazandığını ve bir süre bu kadroda çalıştığını; ancak daha sonra, davalı idarenin 01.10.2009 tarihli yazısıyla, müvekkilinin "yeterli bekleme süresi bulunmadığı halde sehven sınava iştirak ettiği" gerekçesi ile atama işleminin tüm sonuçlarıyla beraber iptal edildiğini, müvekkilinin sınav yönetmeliğinde belirtilen tüm şartları taşıdığını, yönetmelikte "bekleme süresi" başlığı altında bir sürenin yer almadığını, sınav yönetmeliğinde belirtilmeyen ve dolayısıyla taşımak zorunda olmadığı bir şartı taşımadığı gerekçesiyle müvekkili aleyhine tesis edilen işlemin iptalinin kadrosuna iadesinin gerektiğini ifade ederek sonuç itibariyle; bıçakçı yardımcısı kadrosuna terfian atama işleminin tüm sonuçları ile beraber iptali işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle, adli yargı yerinde dava açmıştır.

ESKİŞEHİR İŞ MAHKEMESİ: 11.05.2010 gün E: 2010/16, K: 2010/393 sayı ile, 5521 sayılı yasanın 1. maddesinde İş Mahkemelerinin hangi tür davalara bakacağının açıkça düzenlendiği, anılan Yasa maddesinde İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuki uyuşmazlıkların çözülmesi ile görevli olduğunun belirtildiği; somut olayda, davalı idarenin yapmış olduğu idari işleme karşı dava açıldığı, davacının sınava girdiği, sınavdan sonra kazandığı bölümde görevlendirildiği ancak akabinde şartları taşımaması nedeni ile sınavı iptal edilerek eski görevine iade edildiği; idarenin yaptığı bu işleme karşı Mahkemelerinde dava açıldığı, Yargıtay kararlarında da belirtildiği üzere, uyuşmazlığın davacının statüsünün belirlenmesinden kaynaklandığı, statü hukukuna dayanan uyuşmazlıkların çözüm yerinin idari yargıya ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, aynı istekle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

ESKİŞEHİR 1. İDARE MAHKEMESİ: 08.07.2010 gün ve E:2010/604, K: 2010/459 sayı ile, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri İdare Mahkemeleri ye Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 5. maddesinde "1) İdare mahkemeleri, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştay' da çözümlenecek olanlar dışındaki: a) İptal davalarını, b) Tam yargı davalarını, c) (Değişik: 8/6/2000 - 4577/2 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları, d) Diğer kanunlarla verilen işleri, çözümler. 2) Özel Kanunlarda Danıştay'ın görevli olduğu belirtilen ve İdari Yargılama Usulü Kanunu ile idare mahkemelerinin görevli, kılınmış bulunduğu davaları çözümler" hükmüne, 2577 sayılı İdari yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinin 1. fıkrasında; "İdari dava türleri şunlardır: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalardır." hükmüne yer verildiği; diğer taraftan, 5521 sayılı iş Mahkemeleri Kanununun 1.maddesinde; "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur." hükmünün yer aldığı; uyuşmazlık konusu olayda; davacının davalı kurumda 4857 sayılı İş Kanununa tabi işçi olarak görev yaptığı anlaşıldığından, yukarıda yer verilen Yasa hükümleri ve Şeker Sanayi İşçilerinin Sınav Yönetmeliği kuralları uyarınca tesis edilen terfien atama işleminden kaynaklanan bu uyuşmazlığın Mahkemelerinin görev alanına girmediği, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli bulunduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Erdoğan BUYURGAN, Habibe ÜNAL, Sıddık YILDIZ, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 04.04.2011 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı bir örneği ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Kazım Taşkent Eskişehir Şeker Fabrikasında sürekli işçi olarak çalışan davacının, Şeker Sanayi İşçilerinin Sınav Yönetmeliği gereğince 2009 yılı grup terfi sınavı sonucu "bıçakçı yardımcısı" kadrosuna yapılan terfien atamasının, yeterli bekleme süresi bulunmadığı halde sehven sınava girdiğinden bahisle iptaline ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında, İlgili Bakanlığı Sanayi Ve Ticaret Bakanlığı olarak gösterilen bir İktisadi Devlet Teşekülü (İDT) olan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.; Özelleştirme Yüksek Kurulunun 12/08/2008 tarihli ve 2008/50 sayılı Kararı ile özelleştirme programına alınmış ve coğrafi bazlı portföy grupları halinde özelleştirilmesine karar verilmiş olup, sermayesinin tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığına aittir. Bu nedenle davalı İdarenin kamu kuruluşu niteliğini sürdürmekte olduğu tartışmasızdır.

5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasında, "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur." denilmiş; maddenin işaret ettiği 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1. maddesinde birinci fıkrasında, "Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir." hükmüne; 2. maddenin ilk fıkrasında, "Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir. İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir." tanımına, Yasanın çeşitli maddelerinde de işçi ve işveren yönünden, toplu iş sözleşmesinden doğan haklara ve yükümlülüklere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Olayda, davacının Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi, Kazım Taşkent Eskişehir Şeker Fabrikasında sürekli işçi olarak çalıştığı; Türkiye Şeker Sanayii İşverenleri Sendikası ile Türkiye Şeker Sanayi İşçileri Sendikası (Şeker-İş), arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesinin 1 No'lu ekini teşkil eden "Şeker Sanayi İşçilerinin Sınav Yönetmeliği" gereğince 2009 yılı grup terfi sınavı sonucu "bıçakçı yardımcısı" kadrosuna atandığı, ancak Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi Kazım Taşkent Eskişehir Şeker Fabrikasının 06.10.2009 günlü 6638 sayılı işlemi ile, yapılan terfien atamasının yeterli bekleme süresi bulunmadığı halde sehven sınava girdiğinden bahisle iptal edilmesi üzerine; "bıçakçı yardımcısı kadrosuna terfian atama işleminin tüm sonuçları ile beraber iptali işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle" dava açıldığı anlaşılmıştır.

Buna göre, uyuşmazlığın işçi statüsündeki Davacı ile Davalı Kuruluş arasında, Toplu İş Sözleşmesinin ekini oluşturan Sınav Yönetmeliğinin uygulanmasından kaynaklandığı ve Davalı tarafından tesis edilen işlemin, anılan Yönetmeliğe aykırı olduğu ileri sürülerek iptalinin istenildiği gözetildiğinde; uyuşmazlığın "işçi ve işveren arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıkları" kapsamında İş Mahkemesince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İş Mahkemesi'nin verdiği görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Eskişehir İş Mahkemesi'nce verilen 11.05.2010 gün E: 2010/16, K: 2010/393 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 04.04.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.